

Maaionderhoud bermen en watergangen – samenwerken 3.0

Kwaliteit & Ecologie

Deelnemers

- Gemeenten
 - o Alphen-Chaam
 - o Baarle-Nassau
 - o Bergen op Zoom
 - o Dongen
 - o Drimmelen
 - o Etten-Leur
 - o Geertruidenberg
 - o Gilze-Rijen
 - o Halderberge
 - o Moerdijk
 - o Roosendaal
 - o Rucphen
 - o Steenbergen
 - o Zundert
- Havenbedrijf Moerdijk
- Staatsbosbeheer West-Brabant
- Waterschap Brabantse Delta

Uitgangspunten gezamenlijk onderhoud bermen en watergangen

Ecologisch beheer op basis van de voorwaarden in de bijen-subsidieregeling van de provincie

Op kleigrond: gefaseerd, maximaal 2x maaien, minimaal 50% maximaal 1x maaien

Op zand- en veengrond: gefaseerd, maximaal 1x per jaar maaien

Standaard beheer alleen daar waar ecologisch beheer niet veilig, niet functioneel of niet financieel haalbaar is:

- Bij drukke wegen:
 - o op de eerste meter naast de weg
 - o bij zichthoeken
 - o bij zeer smalle bermen
- Bij veel versnippering en/of obstakels
- Bij exoten en andere ongewenste vegetatie

De wijze van beheer wordt mede bepaald door de:

- Verkeerskundige situatie
- Grondsoort
- Ecologische waarde

Verkeerskundige situatie

Gemeentewegen

- A+ Doorgaande weg met fietspad(en) 80 of 60 km
- A Doorgaande weg vaak 60 km
- B Verbindingsweg
- C Bestemmingsweg

Grondsoort:

- Klei
- Zand of veen

Ecologische waarde

Om de ecologische waarde te verhogen is ecologisch beheer nodig ongeacht de huidige ecologische waarde, tenzij de huidige situatie zeer waardevol (uniek) is, dan kan het zijn dat een ander beheer nodig is.

Kansenkaart

Op dit moment wordt (voor een aantal gemeentes) gewerkt aan een kansenkaart. Dit kan gezien worden als een nul-situatie bij aanvang van het nieuwe beheer. Mocht uit de inventarisatie blijken dat op punten het beheer moet worden aangepast dan is dat mogelijk.

Beheergroepen bermen en watergangen

Ecologisch beheer = gefaseerd maaien en hooien

Standaard beheer = maaien en ruimen

Watergangen cat. B of C op klei 1x per jaar maaien in periode E, om het jaar aan één zijde het droge talud sparen

Watergangen cat. B of C op zand/veen 1x per 2 jaar maaien tenzij een schouwsloot, dan om het jaar aan één zijde het droge talud sparen

Tot het maaien van bermstroken behoort ook het maaien van bermstroken langs voet-, fiets-, overige pad(en).

Werkzaamheden worden uitgevoerd conform de uitvoeringseisen in dit document en de standaard RAW-bepalingen

Uitvoeringsperiodes

B Voorjaar: 1 mei t/m 31 mei

C Voorzomer: 1 juni t/m 15 juli

D Zomer: 16 juli t/m 31 augustus

E Najaar: 1 september t/m 31 oktober

Zichthoeken op A+ en A waar nodig op B wegen standaard klei periode B, zand C (tot 16-6)

Beheergroep A

1x /jr Bermstroken	standaard	periode B
2x /jr Beide bermen, één zijde strook en droog talud sparen*	ecologisch	periodes C en E

Beheergroep B

1x /jr Bermstroken	standaard	periode B
1x /jr Eén zijde berm en één zijde bermstrook	ecologisch/standaard	periode C
1x /jr Beide bermen, één zijde strook en droog talud sparen	ecologisch	periode E

Beheergroep C

1x /jr Eén zijde berm en één zijde bermstrook	ecologisch/standaard	periode C
1x /jr Beide bermen, één zijde strook en droog talud sparen	ecologisch	periode E

Beheergroep D

1x /jr Bermstroken	ecologisch/standaard	periode C
1x /jr Beide bermen, één zijde strook en droog talud sparen of hele watergang sparen	ecologisch	periode E

Beheergroep E

1x /jr Beide bermen, één zijde strook en droog talud sparen of hele watergang sparen	ecologisch	periode E
--	------------	-----------

Beheergroep F

1x /jr Eén zijde berm, andere zijde ook de watergang sparen	ecologisch	periode E
---	------------	-----------

Beheergroep G

1x /jr Beide bermen

standaard

periode E

Beheergroep H

2x /jr Beide bermen

standaard

periodes C en E

*De wijze van maaien/sparen is achterin dit document weergegeven.

Verwerken maaisel

Standaard beheer

- Afzuigen mag (dit betreft alleen zichthoeken, bermstroken en bijzondere situaties)
- In één werkgang verwijderen moet bij bermstroken en zichthoeken
- Indien ook slootmaaisel afgevoerd moet worden dient dit in dezelfde werkgang te geschieden
- Maaisel:
 - afvoeren naar een vergunde inrichting of
 - naar een depot van de gemeente of
 - direct laden of
 - samenpersen tot rollen

Ecologisch beheer

- Het maaisel minimaal 2 dagen laten liggen en maximaal binnen 1 week afvoeren
- Indien ook slootmaaisel afgevoerd moet worden dient dit in dezelfde werkgang te geschieden
- Maaisel:
 - afvoeren naar een vergunde inrichting of
 - naar een depot van de gemeente of
 - samenpersen tot rollen

Ontvangstplicht maaisel

- Nooit in de ongemaaide berm
- In periodes waar dat niet kan het maaisel direct afvoeren

Uitvoeringseisen

- Werk met lichte machines om verdichting van de bodem te voorkomen
- Kneuzen/verkleinen is niet toegestaan bij ecologisch beheer
- Houd een maaihoogte aan van 10 cm
- Rekening houden met terrein- en weersomstandigheden
- Vegetatie sparen in de lengterichting (stroken) aan de buitenzijden van de berm of in een strook rondom bomen indien de berm zo breed is dat ook achter de bomen machinaal gemaaid kan worden
- Waar het kan in bogen maaien (sinusmaaien) en hier en daar extra sparen
- Bomen op klei 1x per 2 jaar en bomen op zand/veen 1x per 4 jaar bijmaaien
- Bijmaaien rondom obstakels behoort tot het maaiwerk
- Rijsnelheid van machines wordt zo afgesteld dat dieren zo veel mogelijk kunnen wegvluchten
- Bij voorkeur wordt stapvoets gereden. Maximaal 20 km / uur
- Werkzaamheden vinden plaats bij daglicht
- Er wordt één kant op gewerkt, en indien aan de orde van de dichte zijde naar het open water of gebied gewerkt, zodat dieren kunnen wegvluchten
- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt onderzocht of zich op of rond het werkterrein juridisch beschermde soorten bevinden of kunnen worden verwacht op grond daarvan kan het nodig zijn de werkwijze aan te passen

Hoe verder?

Gemeentes vullen de beheergroepen in bij de betreffende bermen en verwerken de gegevens op kaart (en in hun beheerssysteem).

Het resultaat van vandaag is de basis voor het aanvragen van **subsidie voor bijvriendelijk bermbeheer**

- Iedere gemeente vult zijn algemene gegevens in op de aanvraag
- De aanvragen worden gebundeld overhandigd aan de provincie

We gaan gezamenlijk communiceren bij voorkeur met ondersteuning van een daartoe gespecialiseerde partij

In 2020 start de vervaardiging van het bestek

In 2021 starten de werkzaamheden

Ieder jaar vindt evaluatie plaats met alle betrokken deelnemers

In de zomers van 2022 en 2024 worden in samenwerking met Bijenlandschap West-Brabant (steekproefsgewijs) bermen geïnventariseerd aan de hand waarvan het onderhoud zo nodig wordt bijgestuurd

In 2025 start een nieuw 4-jarig contract op basis van de ervaringen van voorgaande jaren

Beheergroep A

1x /jr Bermstroken

standaard

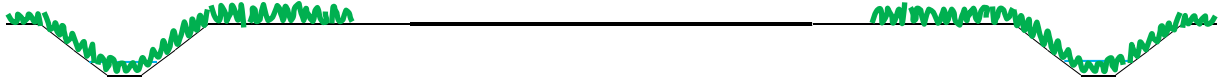
periode B

2x /jr Beide bermen, één zijde strook en droog talud sparen*

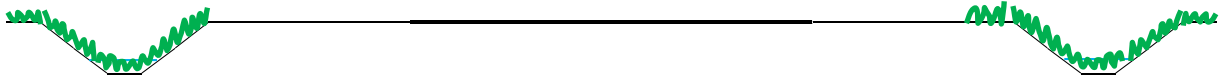
ecologisch

periodes C en E

Periode B ieder jaar

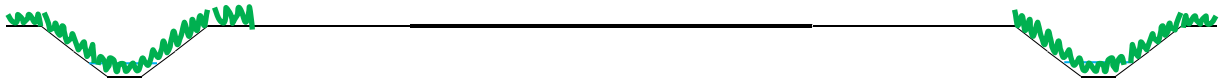
Periode C oneven jaren

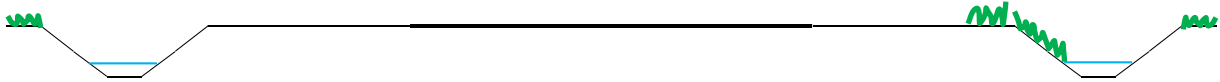
Periode E oneven jaren

Periode C even jaren

Periode E even jaren

Beheergroep B

1x /jr Bermstroken

standaard

periode B

1x /jr Eén zijde berm en één zijde bermstrook

ecologisch/standaard

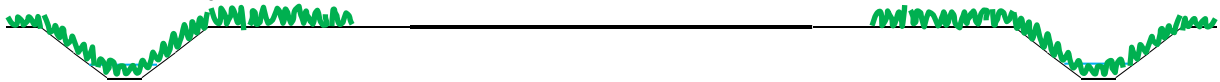
periode C

1x /jr Beide bermen, één zijde strook en droog talud sparen

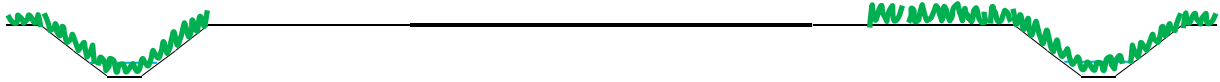
ecologisch

periode E

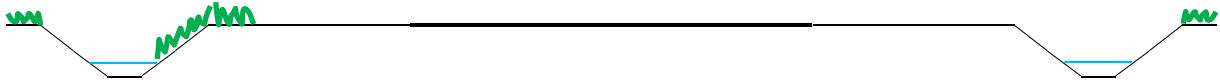
Periode B ieder jaar

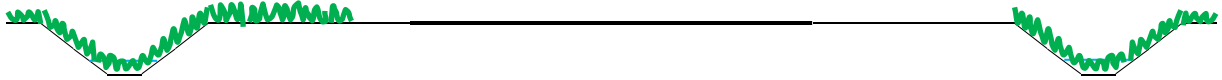
Periode C oneven jaren

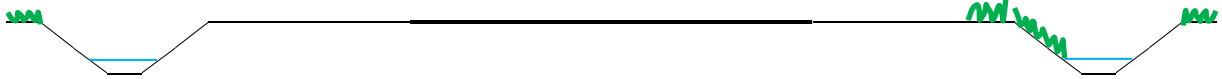
Periode E oneven jaren

Periode C even jaren

Periode E even jaren

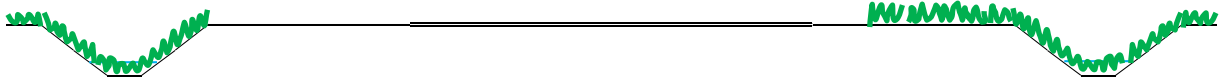
Beheergroep C

1x /jr Eén zijde berm en één zijde bermstrook
1x /jr Beide bermen, één zijde strook en droog
talud sparen

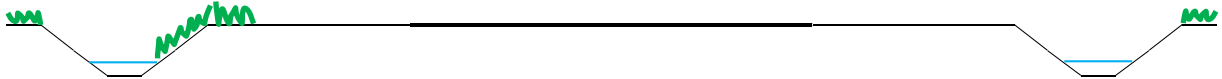
ecologisch/standaard periode C

ecologisch periode E

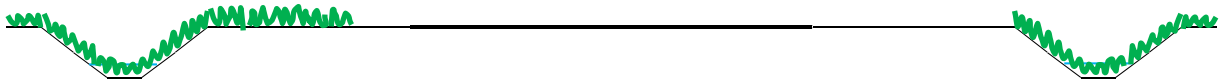
Periode C oneven jaren

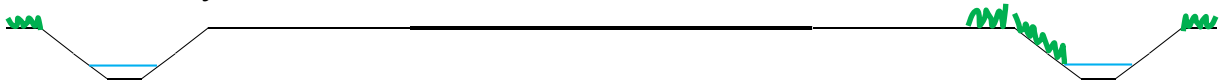
Periode E oneven jaren

Periode C even jaren

Periode E even jaren

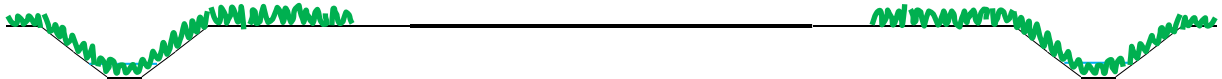
Beheergroep D

1x /jr Bermstroken
1x /jr Beide bermen, één zijde strook en droog
talud sparen of hele watergangen sparen

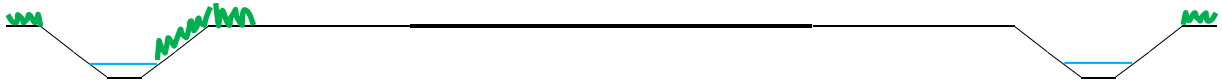
ecologisch/standaard periode C

ecologisch periode E

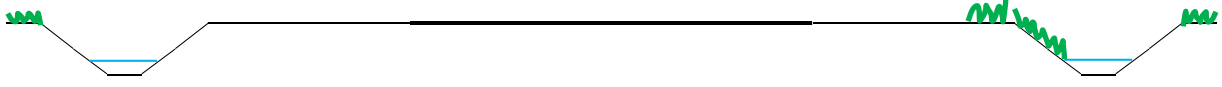
Periode C ieder jaar

Periode E oneven jaren

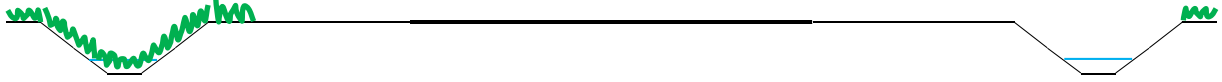

Periode E even jaren

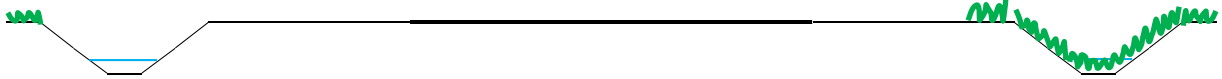

Of

Periode E oneven jaren

Periode E even jaren

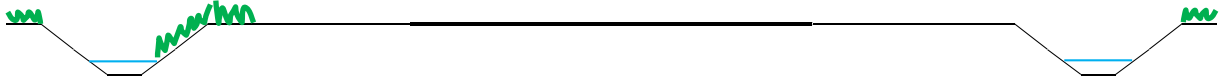
Beheergroep E

1x /jr Beide bermen, één zijde strook en droog talud sparen of hele watergang sparen

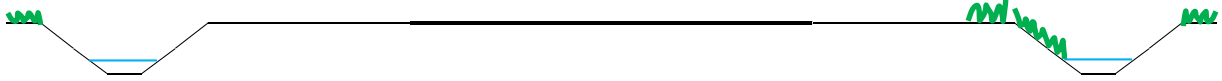
ecologisch

periode E

Periode E oneven jaren

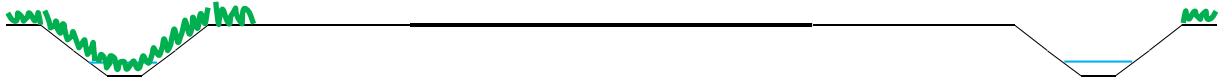

Periode E even jaren

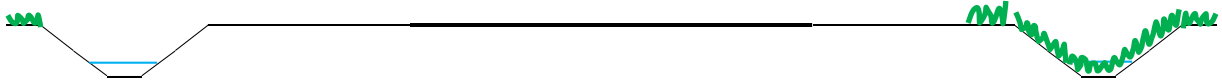

of

Periode E oneven jaren

Periode E even jaren

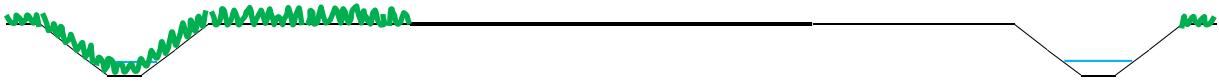
Beheergroep F

1x /jr Eén zijde berm, andere zijde ook de watergang sparen

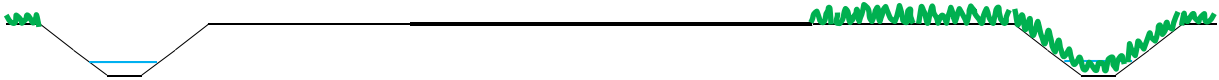
ecologisch

periode E

Periode E oneven jaren

Periode E even jaren

Beheergroep G

1x /jr Beide bermen
Gehele profiel maaien

standaard

periode E

Beheergroep H

2x /jr Beide bermen
Gehele profiel maaien

standaard

periodes C en E